

[Undervisnings- og forskningsministeren]

helt på lige fod med den gældende dispensationsadgang. Jeg skal gerne til udvalget præcisere helt præcis, hvori lovgrundlaget består. Hvis hr. Korneliusen gerne vil have adskilt diskussionen om dette forslag fra diskussionen om, hvorvidt vi skal afkorte studietiderne, er jeg helt med på det. Det var ikke mig, der rejste debatten i dag, men jeg indrømmer, at jeg i mit hyrdebrev til institutionerne har nævnt, at dette nye SU-system giver os et argument for nu at sige til institutionerne: Nu kan I bedre forlange af de studerende, at de passer deres studier. For nu har de bedre mulighed for at passe deres studier. Husk så at gøre det, så vi ikke ender med, at man kører i 4-5 år på vældig god SU, hvorefter kassen lukkes i og studiet tager 10 år, som det plejer. Det var jo det værste, der kunne ske. Derfor kan hr. Korneliusen ikke komme uden om, at når Folketinget nu vedtager disse ændringer, giver det nogle argumenter for nu at tage fat om det problem. Det håber jeg ikke hr. Korneliusen har noget imod at jeg har gjort. Men jeg forstår udmærket de . . . Nej, jeg siger ikke mere. Vi skal jo prøve at gøre det lettere for hinanden og ikke sværere.

Hr. Frank Jensen ville ikke have, at jeg brugte ordet grunduddannelse på den måde, jeg gjorde. Jeg kalder alt, hvad der ikke er efteruddannelse, for grunduddannelse. Måske er det forkert. Det har jeg altså gjort hidtil. Men hvis det er sådan, at en kandidatuddannelse ikke en grunduddannelse, skal jeg gerne ændre sprogbrug. Men normalt tror jeg, at man kalder alt, hvad der ikke er efteruddannelse, grunduddannelse, og det var det, jeg gjorde.

Hr. Rahbæk Møller synes, det lød lidt, som om jeg i virkeligheden, når mit virkelig grimme jeg kom frem, var ude på, at 4 år var nu den rette studietid. Jeg vil ikke skjule, at der sad et udvalg, der hed Knud Larsen-udvalget, som startede hele denne proces, hele debatten om SU og studietider. Hvad var det, Knud Larsen-udvalget foreslog i bredest tænkelige enighed? Det var såmænd, at 4 år blev gjort til reglen. Det vil jeg bare lige minde om for en ordens skyld. Der var faktisk mange fornuftige mennesker, der var med til at tale for de 4 år.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg forslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betagter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 138:

Forslag til lov om uddannelse af husholdningslærere.

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 13/1 88).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Frank Jensen (S):

Intentionerne i revisionen af lov om uddannelse af husholdningslærere er velbegrundede og gode, nemlig at få tilpasset den nugældende lov fra 1972 til det nye arbejdsmarked, som husholdningslærerne frekventerer, og at få de nye krav, som samfundet stiller til uddannelsens formål og indhold, indført i loven. De nye samfundsmæssige krav til husholdningslæreruddannelsens placering og rolle i samfundet er bl. a. fremkommet ved en større bevidsthed og skærpe af ernæringspolitikken. I bestræbelserne på indfrielse af den samlede danske ernæringspolitik samt WHO's projekt »Sundhed for alle i år 2000« spiller formidling og folkeoplysning en afgørende rolle.

Det er netop i denne proces, at bl. a. husholdningslæreruddannelsen er så væsentlig, men man kan spørge sig selv, om det er specielt hensigtsmæssigt, at ministeren kommer med en revision af loven nu, hvor vi står over for en omfattende revision af de erhvervsfaglige grunduddannelser. Men under alle omstændigheder er det godt, at lovforslaget fastholder husholdningslæreruddannelsens formidlingsmæssige opgaver, samt at uddannelsen fortsat skal tilrettelægges med sammenhæng mellem teoretiske, praktiske og formidlingsmæssige fag, således at fagene opfattes som ligeværdige dele af uddannelsen.

[Frank Jensen]

Det er derfor med beklagelse, at vi kan konstatere, at ministeren igennem lovforslaget på samme tid vil udvide det faglige indhold i uddannelsen, samtidig med at der skal gennemføres besparelser på uddannelsen gennem forlængelse af den erhvervsrettede praktikvirksomhed mod en tilsvarende reduktion af den teoretiske undervisning og den pædagogiske praktik.

Det er vores opfattelse, at disse besparelser ikke vil indfri samfundets ønske om større kvalitet i formidlingen af ernærings- og miljømæssige målsætninger til befolkningen. I det forestående udvalgsarbejde vil vi undersøge, om denne indfrie besparelse kan anvendes til at udvide den normerede studietid fra 3½ til 4 år, således som Husholdningslærerforeningen har foreslået. Så kan vi både udvide den erhvervsrettede praktik, samtidig med at vi fastholder det faglige indhold i uddannelsen eller udvider det faglige indhold i uddannelsen, men i hvert fald som minimum fastholder det faglige indhold i uddannelsen.

Socialdemokratiet hilser oprettelsen af det såkaldte seminarieråd velkommen, men generelt set lever forslaget ikke op til Socialdemokratiets krav til en udvidelse og en udvikling af reelt demokrati på en uddannelsesinstitution. I det forestående udvalgsarbejde vil vi arbejde for, at seminariebestyrelsen får en sammensætning, der både repræsenterer arbejdsgiverside og arbejdstagerside samt de ansatte og de studerende på seminarierne.

Dernæst mener vi, at der skal skabes lov-hjemmel og økonomi til oprettelse af lærerråd og råd for de studerende. Seminarierådenes kompetence på dagligdagen og studieordninger skal udvides.

Socialdemokratiet kan således ikke godtage lovforslaget i den nuværende udformning, men med de skitserede ændringer ser Socialdemokratiet frem til et positivt udvalgsarbejde.

Else Theill Sørensen (KF):

Det Konservative Folkeparti kan støtte dette forslag til lov om uddannelse af husholdningslærere. Baggrunden for den foreslåede ændring i uddannelsen er som anført i bemærkningerne dels at få den tilpasset til de erfaringer, der er gjort med den nugældende lov, dels at få den tilpasset udviklingen på arbejdsmarkedet og i samfundet i øvrigt.

For Det Konservative Folkeparti er det meget væsentligt, at der både i lovforslaget og i bemærkningerne til det er lagt betydelig vægt på de ernærings-, sundheds- og miljømæssige aspekter. I vort ernæringspolitiske program har vi netop bl.a. understreget vigtigheden af at styrke sundhedsoplysningen, så alle får mulighed for at kende de gode kostvaner og deres betydning for sundheden, og vi ønsker også at styrke ernæringsforskningen.

Vi mener også, at selv om spørgsmålet om ernæring og sundhed er den enkeltes ansvar, skal det offentlige sikre den bedst mulige oplysning. Disse og mange andre af målene i Det Konservative Folkepartis ernæringspolitiske handlingsprogram vil blive fremmet ved gennemførelsen af dette lovforslag.

Husholdningslærere har traditionelt været ansat i det offentlige og i vid udstrækning beskæftiget med undervisning. Udviklingen i samfundet med bl.a. erkendelsen af ernærings betydning for sundheden og vigtigheden af, at vi alle er bevidste om, hvordan vi både privat og i erhvervslivet skal være med til at skåne miljøet, vil i årene fremover give et meget stort behov for rådgivning, vejledning og oplysning både i privat og offentligt regi. Der er derfor for mig ingen tvivl om, at netop husholdningslærere vil være velkvalificerede til at varetage den slags opgaver. Det vil også være oplagt at bruge husholdningslærere til at formidle de forskningsresultater, der opnås på det ernæringspolitiske område, videre til de mennesker, institutioner og erhvervsvirksomheder, som skal nyde godt af dem.

Også i det sociale arbejde kan husholdningslæreruddannelsen være et godt grundlag f.eks. ved at kunne give støtte til svage familier, hvor man med den rette støtte måske kan forebygge eksempelvis anbringelse af børn uden for hjemmet.

Den betydelige fleksibilitet, der er indbygget i uddannelsen, er en god ting. Den giver, så vidt jeg kan se, dels mulighed for den enkelte studerende for at tilrettelægge et uddannelsesforløb, dels giver den seminarierne mulighed for selv at fastsætte fagudbudet. Det sidste vil give mulighed for, at indholdet i uddannelsen løbende kan justeres i overensstemmelse med udviklingen på arbejdsmarkedet og i samfundet i øvrigt.

Det er glædeligt, at man ved arbejdet med revisionsforslaget har lagt vægt på at rette uddan-

[Else Thell Sørensen]

nelsen mod ansættelse på det private arbejdsmarked. Den hastighed, hvormed ændringerne i samfundet sker i dag, gør det nødvendigt, at man i alle uddannelser tilstræber, at de ikke sigter mod et snævert ansættelsesområde.

Som sagt kan vi støtte forslaget, men der er et par ting, som jeg håber vi får anledning til at drøfte i udvalgsarbejdet. Det ene er spørgsmålet om videreuddannelse, hvor jeg af hørings svarene har fået den opfattelse, men det er muligt, at jeg ikke har forstået det rigtigt, at husholdningslæreruddannelsen efter forslaget ikke giver et tilstrækkeligt grundlag for en forskeruddannelse, og at den ikke i sig selv vurderes som en rimelig del af cand. scient-uddannelsen. Det andet er spørgsmålet om navnet husholdningslærer, som man har valgt at holde fast ved. Jeg mener ikke, at betegnelsen afspejler de mangeartede kvalifikationer, som husholdningslærerne har. Det kan have betydning for mulighederne for at få beskæftigelse på det private arbejdsmarked, og det kan også være med til at opretholde den meget skæve kønsfordeling, hvor der i øjeblikket er over 90 pct. kvinder. Af mange grunde synes jeg, dette tal er alt for stort. Jeg skal dog tilføje, at jeg ikke kunne finde på en bedre betegnelse.

Stillinger (SF):

Lovforslaget er et forsøg på, og jeg citerer: »... at bidrage til at opfylde hensigterne i disse 4 programmer.« Jeg vil nu fortsætte igen med et citat, for det er nemlig de fire ting, der skal opregnes her: Det er regeringens moderniseringsprogram, en folketingsbeslutning fra 1984 om ernæringspolitik, 10-punktsprogrammet, og så er det WHO's projekt: »Sundhed for alle i år 2000«. At opfylde disse fire programmer er jo i sig selv et udmærket formål – og så langt, så godt. Der er da også i lovforslaget forbedringer og lidt mere smidighed; bl.a. er den foreslåede formålsparagraf i § 1 en forbedring. Her slås det fast, at husholdningslærere efter uddannelsen selvstændigt skal kunne formidle viden om ernærings-, sundheds-, miljø- og forbrugerspørgsmål.

Husholdningslæreruddannelsen er en nicheuddannelse. Efter uddannelsen er man for så vidt ikke uddannet til et bestemt fag. Det kan både være en styrke og en svaghed, men på stadig flere områder finder man jo anvendelse for veluddannede husholdningslærere. Derfor er

det vigtigt, for SF i hvert tilfælde, at man med dette lovforslag ikke indsnævrer eller specialiserer uddannelsen for tidligt i uddannelsesforløbet.

Men jeg vil tage fat på et par områder, som jeg mener vi bør kigge på under udvalgsarbejdet. Vi bør for det første have klarhed over bestyrelsernes sammensætning og ikke mindst deres kompetence. Jeg synes selv, det står meget utydeligt i selve forslaget.

For det andet skal vi have undersøgt, hvordan mulighederne for fortsat at kunne danne lærerråd og elevråd bliver. Spørgsmålet er, om eleverne og lærerne stadig selv kan bestemme, om de ønsker at danne lærer- og elevråd, eller er det eventuelt bestyrelsen, der afgør det? Det står heller ikke helt klart i forslaget.

For det tredje må vi have sikkerhed for, at uddannelsen bliver fuldstændig ens på de to skoler. Jeg mener, der er ringe chance for, det står også lidt uklart i forslaget, at uddannelserne bliver ens, men jeg mener, et så lille uddannelsesområde som husholdningslæreruddannelsen ganske enkelt ikke kan holde til, at man eventuelt laver to forskellige uddannelser.

For det fjerde vil jeg endelig sige, at hele forslaget bærer præg af, at man erkender, at det tilsyneladende kan være vanskeligt at nå uddannelsen inden for de 3½ år. Der er nogle kryptiske bemærkninger om ekstrapraktik, det lugter lidt af dårlig samvittighed. Man ved tilsyneladende godt, at uddannelsen måske burde være på 4 år, men af en eller anden grund må man så ikke, og så laver man nogle bemærkninger om praktiken. De nye ting, der er i selve lovforslaget, og som skal opprioriteres, ernæringslære, miljølære, økonomi osv., tyder på, at det kan være vanskeligt at indeholde på 3½ år.

Det fremgår da også klart, har jeg forstået af stort set samtlige høringssvar, at man fra de berørte parter ønsker uddannelsen udvidet til 4 år. Det må vi prøve at se på i udvalget, når vi bl.a. har fået svar på spørgsmålet, om der i den nye uddannelse er nye og udvidede sagsområder.

Til slut vil jeg bemærke her, at ikrafttrædelsestidspunktet bør i hvert tilfælde udsættes et år til den 1. juli 1989. Inden vi når overhovedet at få forslaget igennem Folketinget, er vi måske allerede henne i maj-juni måned, og hvis det er rigtigt, at man samtidig skal have udskiftet bestyrelserne og ændret vedtægterne og så først

[Stillinger]

derefter skal i gang med udarbejdelsen af studieordningen, er det ganske enkelt helt umuligt at nå det inden den 1. juli 1988. Et ekstra år ville give nogen ro til at få forberedt de ændringer, der er. Men lad os nu se på forslaget i udvalget, og lad os se de høringssvar, der er kommet. SF er selvfølgelig indstillet på et konstruktivt udvalgsarbejde som sædvanlig.

Britta Schall Holberg (V):

Jeg synes, det er et godt og et fremtidsrettet forslag til lov om uddannelse af husholdningslærere, som er fremsat her. Lovforslaget er, som det er sagt, en revision af 1972-loven. Jeg synes, den er blevet til ved en god arbejdsmetode, idet jeg kan forstå, at ministeriets medarbejdere har besøgt og spurgt en række af dem, som skal og vil aftage husholdningslærere i de kommende år, hvilke kvalifikationer de venter sig at husholdningslærere, uanset om de hedder det ene eller det andet, skal have i fremtiden, for at de på så mange felter som muligt kan medvirke til øget kendskab til sund ernæring, sund levevis samt udvikling og markedsføring af nye produkter.

Desuden har man ved udarbejdelsen af lovforslaget lært af de erfaringer, som er gjort med den tidligere lovs meget brugte formålsparagraf. Det synes jeg er en flot og god arbejdsmetode.

Der er ingen tvivl om, at husholdningslærernes virkefelt vil blive udvidet i de kommende år. Som det også står i bemærkningerne, er der i befolkningen en stigende interesse for og bevidsthed om sund levevis. Det har da også ført til, at flere producenter, foreninger og organisationer har fremlagt forslag til en ernæringspolitik eller har udarbejdet kampagnemateriale om ernæring, sundhed og forebyggelse, ligesom vi jo ved, at der vil ske en stigende forskning på området i de kommende år. Disse forskningsresultater vil husholdningslærerne også have en opgave i at formidle.

Vores mulighed for at konkurrere ude i verden på fødevarerområdet vil være stærkt betinget af, at vi giver vores produktudviklingsindsats en meget stærkere placering. Det er nødvendigt, at vores fødevarer, hvad angår både kvalitet og forarbejdning, følger med de livsstilsændringer og de ændringer i opfattelsen af, hvad kvalitet er, som vil afspejle sig i den efterspørgsel efter varer, kunderne helst vil købe.

Det skulle gerne i fremtiden være vores lumærke, at vi magter denne opgave at kunne opfangne disse strømninger og omsætte dem i vores produkter, også selv om vores konkurrenter bliver dygtigere og konkurrencen derfor bliver hårdere.

Når jeg nævner dette, er det, fordi jeg tror, at her vil husholdningslærerne kunne finde deres plads med den meget fleksibelt indrettede uddannelse, der her lægges op til. Studiet i anden del kan i høj grad blive præget af den studerendes eget personlige engagement og opfindsomhed med hensyn til valg af indsatsområde over for dette brede spekter af virkeområder.

Vi er tilfredse med fra Venstres side, at studietiden er fastholdt til 3½ år. Jeg skal bare minde om den debat, der var her for et øjeblik siden. Der er altså ingen lykke i at forlænge disse uddannelser, men i højere grad at give en uddannelse og så lægge op til fleksibilitet i uddannelsen og samtidig satse på en videregående efteruddannelse.

Det er også vigtigt, synes vi, at forsøgsparagraffen er videreført.

Endelig er det vigtigt at nævne, at husholdningsseminarierne med loven får større selvstændig kompetence, hvilket er en forudsætning for, at hvert seminarium kan sætte sit præg på undervisningen. Det mener jeg med al respekt for det, der blev sagt før, er vigtigt: at man kan øve sin personlige indflydelse – naturligvis inden for den ramme, som alle husholdningslærere skal igennem i deres uddannelse.

Venstre hilser med tilfredshed forslaget om rammestyrelse i stedet for detailstyrelse velkommen, og i det hele taget kan Venstre, som man vil kunne høre, støtte undervisningsministerens lovforslag.

Ole Vig Jensen (RV):

Vi kan også i Det Radikale Venstre støtte det fremsatte lovforslag om en ændring af husholdningslæreruddannelsen. Jeg har bemærket, at forslaget tager udgangspunkt bl.a. i to folketingsbeslutninger vedtaget i 1984, den ene om en samlet ernæringspolitik, der skal sikre opfyldelsen af sundhedsmæssige og ernæringsmæssige behov i befolkningen, og den anden folketingsbeslutning om 10-punkts-programmet, hvor man netop lægger vægt på, at det er hensigten at udvikle voksenundervisningen og folkeoplysningen efter et decentralt mønster, hvor

[Ole Vig Jensen]

deltagere og undervisere og initiativtagere får udstrakt frihed til at bestemme indhold og form.

Jeg understreger det sidste som noget vigtigt, fordi dette lovforslag også, synes jeg, meget hensigtsmæssigt nu sigter mod det private arbejdsmarked, og med den udmærkede begrundelse, der i øvrigt er gjort i bemærkningerne til lovforslaget, hvor man bl.a. minder om de ændrede vilkår i arbejdsliv og familieliv, som vi nu har indrettet os med i vore tider, så er det en vigtig side af sagen.

Men det vil fortsat være sådan, at hvis vi skal leve op til, hvad man også her har taget udgangspunkt i, WHO's »Sundhed for alle i år 2000«, er det mere end noget andet en omfattende folkeoplysningsopgave, der ligger for.

Derfor er det vigtigt, at selv om man nu giver den del af uddannelsen, der sigter mod det private arbejdsmarked, en stærkere betydning i uddannelsen, at man så ikke svigter på den pædagogiske, på folkeoplysningsdelen, fordi det stadig vil være en meget vigtig opgave for husholdningsseminarierne at varetage i forbindelse med deres uddannelse af lærere.

Jeg hæfter mig her ved én ting, som jeg synes vi skal se lidt nærmere på i udvalget, nemlig den del af det, som går på, hvis man ønsker at forlænge den erhvervsrettede praktikantvirksomhed, hvad jeg kan have meget forståelse for ikke mindst under indtryk af, hvad der nu også er forslaget hensigt, om det så lige bestemt skal betyde en tilsvarende reduktion af den pædagogiske praktik. I overensstemmelse med, hvad jeg har sagt om folkeoplysningsopgaven, mener jeg, at det måske kan være et problem at få de to ting til at passe sammen. Men nuvel, lad os se nærmere på det under udvalgsarbejdet. Vi har så i øvrigt generelt den opfattelse, at der har været en heldig hånd med udformningen af forslaget her, og vi vil som sagt være indstillet på at støtte det.

Annette Just (FP):

Fremskridtspartiet kan også støtte dette forslag. Der er sagt mange kønne og nydelige ord om, hvad en husholdningslærer kan gøre. Det vil jeg lade være med at gentage en gang til, men dog pointere, at den rammebevilling, som der er tale om her, virker fornuftig, og at selve forslaget virker mest på mig i hvert fald, som om det er en modernisering af tingenes tilstand,

en følgen med tiden. Man har prøvet på at få rettet den uddannelse lidt ind, således at det også kan bruges i 1990'erne, og det er da absolut et positivt træk.

Merethe Due Jensen (KRF):

Jeg vil ikke gå i enkeltheder med dette forslag – det har talere før mig gjort – men blot understrege nødvendigheden af en grundig uddannelse af husholdningslærere, for at vi også kan leve op til WHO's projekt »Sundhed for alle i år 2000«.

Samfundsudviklingen har medført, at en del af de funktioner, f.eks. fremstilling af fødevarer, som tidligere foregik i hjemmet, nu sker i industrien. Endvidere virker husholdningslærere i stigende grad som rådgivere for levnedsmiddelindustrien. Heldigvis har danskerne erkendt, at det er vigtigt at forbedre sundheden gennem sundere levevis og bedre ernæring. For at opretholde den sundhedsmæssige standard er veluddannede husholdningslærere en nødvendighed. Kristeligt Folkeparti og CD, som jeg har lovet at medtage, vil give forslaget en positiv behandling i udvalgsarbejdet.

Ann-Carina Ingemann (FK):

Nu har jeg efterhånden været herinde et stykke tid, og så lærer man jo hurtigt, hvordan man indleder sin tale, så nu vil jeg sige som alle de andre ordførere, at Fælles Kurs synes, at der i dette forslag ligger nogle gode intentioner.

Jeg håber bare, at undervisningsministeren mener det alvorligt, når han fremfører, at uddannelsen skal gøres bredere, så den kan sættes i forhold til de ændringer og den udvikling, der sker i samfundet.

Hvis husholdningslærerne, som hovedsagelig er piger, kan bidrage til, at den danske befolkning får en større viden og forståelse om vores miljø og ernæring og sundhed, synes jeg, at uddannelsen er god. Men når jeg siger dette hvis, er det, fordi jeg som pige kan se nogle lidt farlige ligestillingsperspektiver i forslaget. Selvfølgelig tror jeg da, at ministeren har reelle hensigter, men han er jo unægtelig en mand, og så kommer han fra partiet Venstre, og så kan jeg ikke lade være med at spørge mig selv om, om undervisningsministeren virkelig går samfundets ærinde, eller om det mere er en hensyntagen til den ene halvdel af befolkningen, som ministeren selv repræsenterer, men det kan han jo selv svare på.

[Ann-Carina Ingemann]

Et punkt, som Fælles Kurs ikke kan støtte, er forslaget om, at man vil fratage de studerende ret til at få SU, hvis uddannelsen overskrider de normerede 3½ år. Det har jeg sagt før, men jeg kan se, at undervisningsministeren er blevet ret glad for dette forslag, for han lader det gå igen og igen. Men jeg tror desværre ikke, at de studerende deler hans glæde. Fælles Kurs vil lade dette forslag gå til udvalgsarbejde.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne takke især repræsentanten for Fælles Kurs for tilslutningen til intentionerne i det forslag, vi behandler. Det drejer sig om en fortræffelig uddannelse, som nu bliver endnu bedre. Forslaget er blevet til i godt samarbejde med de berørte og også med aftagerne.

Selvfølgelig er der mange ønsker, som kunne fremsættes, og som vi alle gerne ville opfylde i denne forbindelse, naturligvis også ønsket om, at man kunne få lidt længere uddannelsestid.

Jeg vil gerne understrege, hvad fru Britta Schall Holberg sagde, nemlig at det er helt generelt, at man ønsker længere uddannelsestid, og jeg tror, at vi skal gøre det til en lige så generel politik at modstå ønskerne. Hvis vi bare modstår ønskerne alle steder, vil der såmænd være ganske god forståelse for det. For det er jo bl.a. hensynet til de unge og til den stigende efteruddannelsesaktivitet, der er på vej, som gør, at det er velbegrundet at sige nej til uddannelsesforlængelser.

Jeg vil gerne gøre hr. Ole Vig Jensen opmærksom på, at ganske vist vil en øget praktik føre til nedskæring i den teoretiske undervisningstid, hvis det er en praktik med SU. Men hvis det er en praktik, hvor der er praktikantløn, og det vil sige, at der ikke oppebæres SU under praktikken, vil man kunne se i første spalte i de almindelige bemærkninger, at der ingen problemer er. Den normerede studietid er 3½ år, og man kan få SU i 3½ år. Hvis man derudover foretager sig et eller andet og finansierer dette et eller andet, denne praktik, på anden måde, er det jo ikke noget, vi skal blande os i. Det mener jeg er løsningen på det problem, hr. Ole Vig Jensen rejste.

Stillinger (SF):

Det var lige en bemærkning, som ministeren kom med i forbindelse med den praktiktid, som er omtalt her.

Nu har jeg undersøgt, om dette med lønnet praktik forekommer, og jeg har fået at vide både af skolens ledelse og af lærerne fra foreningen, at det aldrig nogen sinde er forekommet, at man har haft lønnet praktik. Jeg ved ikke, hvor ministeren har det fra, at man pludselig skulle kunne finde en lønnet praktik til denne uddannelse. Det var den ene ting.

Den anden ting er: Hvis nu nogle vil have et ekstra halvt år og de enten af en eller anden grund kan få en praktikløn eller må nøjes med det, de ellers kan få fat i, mener ministeren så, at man pludselig får to uddannelser? Man får dels en 3½-årig uddannelse, dels en 3½ års uddannelse plus ½ års praktik, altså en 4-årig uddannelse. Er det så en A-uddannelse og en B-uddannelse? Jeg synes, vi skal være meget opmærksom på, at vi ikke får to forskellige typer uddannelse, så én kan sige: Jeg har ½ års praktik ekstra, så min uddannelse er lidt bedre end din; du har jo ikke nogen praktik.

Jeg vil godt lige have en forklaring på, om det er sådan, det skal forstås.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg har behov for at sige, at jeg deler ministerens opfattelse af, at vi ikke ved enhver lejlighed på grund af mange gode ønsker skal falde for fristelsen til at forlænge uddannelserne. Jeg synes netop, at vi, under den synsvinkel, som ministeren selv var inde på, gerne i disse år og fremover i øvrigt vil udbygge efter- og videreuddannelsesmulighederne på en række områder, og det kan vi måske få mulighed for, hvis vi lader være med til stadighed at forlænge uddannelser, men i en række tilfælde måske endda kan tillade os at afkorte dem.

Jeg forstod også godt ministerens svar til mig vedrørende praktikken, når det gjaldt studie støtten. Det, jeg hæftede mig ved, var bemærkningerne til lovforslaget i forbindelse med de administrative og økonomiske konsekvenser, hvor det helt tydeligt står, at forlænges den erhvervsrettede praktikantvirksomhed for den enkelte, sker det imidlertid mod en tilsvarende reduktion af den pædagogiske praktik. Det er jo lige bestemt dér, jeg mener, at der kan være problemer. Men lad os drøfte det nærmere i udvalget.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Der er jo i det lovforslag, som ministeren har fremsat til behandling her i folketingsalen, ikke tale om, at han selv kommer med forslag om, hvordan man kan fastholde den normerede tid på husholdningslæreruddannelsen. Der er tale om, at han kommer med yderligere forslag om indholdet i uddannelsen. Ud over at ministeren kommer med forslag om at lægge flere miljøfag ind i uddannelsen, er der også tale om at indlægge en større del erhvervsorienteret praktik, så ministeren bidrager ikke selv til at fastholde den normerede studietid på 3½ år.

Hvis ministeren mener – og det er jeg ikke uenig hverken med hr. Ole Vig Jensen eller med ministeren i – at det er relevant at udvide den erhvervsorienterede praktik, må vi også fastholde det teoretiske og det faglige niveau på husholdningslæreruddannelsen, og det kunne betyde, som jeg sagde i min ordførertale, at den ene million kroner, som jeg har set at ministeren kan få i besparelser ved at indføre den yderligere erhvervsorienterede praktik, kunne vi anvende til at fastholde det faglige niveau ved at udvide den normerede studietid til 4 år, altså ½ år mere. Det kunne være en god idé ikke alene for at få udvidet arbejdsmarkedet for husholdningslærere, men også for at fastholde et fagligt niveau, som jo er et af de krav, vi rent samfundsmæssigt har stillet til denne uddannelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 139:

Forslag til lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser.

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 13/1 88).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Pernille Forchhammer (S):

Nu er det sådan, at vi i Socialdemokratiet principielt er meget betænkelige ved, at det offentlige yder store tilskud til alle typer private skoler, gymnasier og kurser, uden at man har nogen som helst styring med hensyn til, hvordan pengene bliver prioriteret, og hvad det er for lærerkræfter, der bliver benyttet til at undervise eleverne. Men eftersom der så udpræget er tale om en administrationslov her, vil jeg skåne Folketinget for en debat herom. Dette skal bare lige siges for en ordens skyld, når nu det handler om tilskud og bidrag til private skoler og kurser.

Der lægges i lovforslaget meget vægt på, at der er tale om en forenkling af administrationen, og det må siges at være nødvendigt, hvis dette lovforslag skulle være udtryk for en forenkling.

Forslaget består af to hoveddele. Den første drejer sig om amters og kommuners bidrag til statens tilskud til den almindelige undervisning og specialundervisningen. Amter og kommuner har førhen betalt 65 pct. af statens gennemsnitstilskud pr. elev, mens de nu ifølge lovforslaget skal betale 70 pct. af rammetilskuddene pr. elev. Det må være heri, forenklingen ligger, eftersom rammetilskuddene pr. elev bliver fastsat i finansloven. Amter og kommuner får derfor på et tidligt tidspunkt klarhed over, hvor stor udgiften til deres bidrag for det kommende år vil være.

I Socialdemokratiet er vi meget tilhængere af enhver form for forenkling af det offentlige administration, det være sig i kommuner, i amter og i staten, men vi vil gerne i den forbindelse have en vis sikkerhed for, at den forhøjede procentsats ikke på længere sigt kommer til at betyde et skred i byrdefordelingen, således at kommuner og amter bliver belastet mere. En sådan sikkerhed kunne bl.a. bestå i en klar præcisering fra Folketingets side af, at man med dette forslag ikke ønsker en ændret byrdefordeling, og at bidragsprocenten som konsekvens